

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2012. szeptember 27.*

„Állami támogatások — Gyümölcs- és zöldségágazat — A franciaországi gyümölcs- és zöldségpiac támogatását célzó »kampánytervek« — A támogatást a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat — Az állami támogatás fogalma — Állami források — Egy közjogi szervezet és a termelői szervezetek önkéntes hozzájárulásai általi közös finanszírozás — A közigazgatási eljárásban fel nem hozott jogalap — Indokolási kötelezettség”

A T-139/09. sz. ügyben,

a **Francia Köztársaság** (képviselik kezdetben: E. Belliard, G. de Bergues és A.-L. During, később: E. Belliard, G. de Bergues és J. Gstalter, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviseli: B. Stromsky, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

a Francia Köztársaság által a gyümölcs- és zöldségágazatban végrehajtott „kampánytervekről” szóló, 2009. január 28-i C(2009) 203 végleges határozat megsemmisítése iránti kérelem tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács),

tagjai: H. Kanninen elnök, N. Wahl és S. Soldevila Frago (előadó) bírák,

hivatalvezető: C. Kristensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. április 23-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

Jogi háttér

Az uniós jog

- 1 Az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében:

„Ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”

Az alkalmazandó nemzeti jog

Az Office national interprofessionnel des fruits, des légumes et de l'horticulture

- 2 A francia mezőgazdasági törvénykönyv (code rural) 2002. január 1-jén hatályos szövegének (a továbbiakban: mezőgazdasági törvénykönyv) L.621-1 cikke kimondja, hogy „[a]z Európai Közösséget létrehozó Szerződésben meghatározott célok elérése, továbbá a jövedelmek garantálásához és növeléséhez, az egyenlőtlenségek csökkentéséhez, a termelési tényezők optimális használatához, valamint a piacnak a termelők, a feldolgozók, a nagykereskedők, a kiskereskedők és a fogyasztók érdekében történő szabályozásához való hozzájárulás érdekében egyes termékek vagy egyes termékcsoportok vonatkozásában a Conseil d'État (Államtanács) rendeletben szakmai szervezeteket hozhat létre a mezőgazdasági és élelmiszerágazatban”.
- 3 A mezőgazdasági törvénykönyv L.621-2 cikke értelmében:

„E szervezetek ipari és kereskedelmi jellegű közjogi szervezetek, amelyek állami felügyelet alatt állnak, a feladatkörükbe tartozó termékek vonatkozásában hatáskörük a teljes mezőgazdasági és élelmiszerágazatra kiterjed. Feladatköreik gyakorlásához kapcsolódóan igazgatási jellegű hatáskörökkel is felruházhatók. E szervezetek személyzetének közjogi jogállását rendeletben kell megállapítani.”

Mezőgazdasági bizottságok

– Hatáskörök és engedélyezés

- 4 A mezőgazdasági törvénykönyv L.551-1 cikke előírja, hogy „[e]gy adott régióban a hatóság termelői szervezatként ismerheti el a mezőgazdasági szövetkezeteket és azok szövetségeit, a mezőgazdasági érdekképviseleti társaságokat, a munka törvénykönyve (code du travail) IV. könyve rendelkezéseinek hatálya alá tartozó általános érdekű szakszervezetektől eltérő mezőgazdasági szakszervezeteket, valamint a mezőgazdasági termelőknek az 1901. július 1-jei törvény szerinti egyesületeit, amennyiben azok célja a termények értékesítésének hosszú távú kezelése, a termelők kereskedelmi szervezetének megerősítése, a termelés adott területen való megszervezése és fenntartása”.

- 5 A mezőgazdasági törvénykönyv L.552-1 cikke szerint:

„A termelés, a forgalomba hozatal, valamint az árak szabályozásának harmonizálása és a forgalmazás közös szabályainak alkalmazása céljából az előző cikkben felsorolt elismert szervezetek és az általános vagy különös érdekű mezőgazdasági szakszervezetek csoportokba szerveződhetnek annak érdekében, hogy egy adott régióban és egy adott, az L.551-1 cikk 2. pontjában meghatározott termékcsoport vonatkozásában mezőgazdasági bizottságot hozzanak létre.

A mezőgazdasági bizottságok vagy a munka törvénykönyve IV. könyve rendelkezéseinek hatálya alá tartozó mezőgazdasági szakszervezetek, vagy az 1901. július 1-jei törvény szerinti egyesületek [...]

A mezőgazdasági bizottságok a tagjaik számára közös szabályokat állapítanak meg.

A mezőgazdasági bizottságok hozzájárulnak a nemzeti és a közösségi gazdaságpolitika végrehajtásához, és az őket érintő ügyekben a politikai irányvonalak vonatkozásában konzultáció érdekében megkereshetők.”

- 6 Ugyanezen törvénykönyv L.552-2 cikke kimondja:

„Az elismert termelői csoportokat megillető jogok és különös előnyök a mezőgazdasági bizottságok számára is biztosíthatók, amennyiben azokat a hatóság engedélyezte.

Az engedélyt a hatóság a mezőgazdasági iránymutatásról szóló törvényt kiegészítő 1962. augusztus 8-i módosított törvény 14 I. cikke szerinti mezőgazdasági és élelmiszeripari orientációs főtanács véleményének beszerzését követően adja meg, függeszti fel vagy vonja vissza.”

- 7 A mezőgazdasági törvénykönyv L.554-1 cikkének első bekezdése kimondja, hogy „[a] bizonyos tárgyak vonatkozásában elegendő tapasztalatot igazoló mezőgazdasági bizottságok az illetékes hatóságtól kérhetik, hogy a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezéséről szóló, 1972. május 18-i 1035/72/EGK tanácsi rendeletet 15b. cikke (1) bekezdésében előírt, tagjaik által elfogadott szabályokat tegyék kötelezővé a régiójukon belül egy vagy több gazdasági kerületben letelepedett termelők vonatkozásában”.

- 8 A mezőgazdasági törvénykönyv R*552-1 cikke szerint „[a] mezőgazdasági bizottság által valamely régió vagy valamely adott termékcsoport vonatkozásában benyújtott kérelmet a bizottság székhelye szerinti megyei prefektus útján a mezőgazdasági miniszternek kell címezni”, továbbá az R*552-2 cikk értelmében e kérelemhez csatolni kell bizonyos iratokat, mint a „bizottság alapszabálya”, amelynek tartalmaznia kell azt a kikötést, hogy „[a] bizottság által elfogadott szabályok csak a mezőgazdasági miniszter jóváhagyását követően alkalmazhatók”, „[a] bizottság által a tagjainak adott esetben nyújtható támogatások jellegét és formáját leíró nyilatkozat” és „[a] bizottság által az L.552-1 cikk rendelkezéseinek megfelelően elfogadott szabályok szövege”. Végül a mezőgazdasági törvénykönyv R.552-4 cikke kimondja, hogy „a mezőgazdasági miniszter a mezőgazdasági és élelmiszeripari orientációs és koordinációs főtanács véleményének beszerzését követően az L.552-2 cikk alapján határoz az engedélyezési kérelemről”.

– Működés

- 9 A mezőgazdasági törvénykönyv R.552-10 cikk első bekezdése értelmében „[a] mezőgazdasági bizottságok csak a mezőgazdasági miniszter kifejezett jóváhagyásával és a mezőgazdasági és élelmiszeripari orientációs és koordinációs főtanács véleményének beszerzését követően állapíthatnak meg új szabályokat vagy módosíthatnak már jóváhagyott szabályokat”.

10 A mezőgazdasági törvénykönyv R.552-11 cikke előírja továbbá, hogy „[a] mezőgazdasági miniszter valamennyi engedélyezett mezőgazdasági bizottságba egy tagot delegál”, és hogy „e delegált tag, aki szakmai tanácsadói feladatot lát el a bizottságban, részt vehet, illetve a mezőgazdasági miniszter által megállapított szabályok szerint képviseltetheti magát az igazgatótanács és a közgyűlés ülésein”, „a helyszínen betekinthez a bizottság vagy annak szervei tevékenységével kapcsolatos minden iratba és dokumentumba, vagy azok megküldését kérheti”, továbbá őt „az igazgatótanács és a közgyűlés valamennyi határozatáról rendszeresen tájékoztatni kell”.

11 Végül a mezőgazdasági törvénykönyv R.552-14 cikke értelmében:

„A mezőgazdasági miniszter a korábban jóváhagyott, hatályos szabályok vonatkozásában a bizottság észrevételeinek és a mezőgazdasági és élelmiszeripari orientációs és koordinációs főtanács véleményének beszerzését követően bármikor visszavonhatja jóváhagyását. Határozatában meghatározza a jóváhagyás visszavonása hatálybalépésének időpontját. Amennyiben a bizottság ennek ellenére hatályban kívánja tartani e szabályokat, elveszti az engedélyezett bizottság minőségét [...]”.

– Nyilvántartásba vételi díjak és hozzájárulások

12 A mezőgazdasági törvénykönyv L.553-1 cikke szerint „[a]z elismert vagy engedélyezett szervezetek számára az L.551-1 és az L.552-2 cikkben meghatározott feltételek mellett a Conseil d'État véleményének beszerzését követően engedélyezhető nyilvántartásba vételi díjak és hozzájárulások beszedése, amelyeket vagy a termékek értéke, vagy a területek nagysága után, vagy e két tényező kombinációja alapján vethetnek ki”.

13 A mezőgazdasági törvénykönyvnek az elismert termelői csoportokra vonatkozó R*553-2 cikke ezért úgy rendelkezik, hogy ez utóbbiak „minden tagjuktól nyilvántartásba vételi díjat szedhetnek be, amelynek az összegét termelőnként azonos módon kell meghatározni, továbbá az elismerésük alapját képező, forgalomba hozott termékmennyiség alapján számított hozzájárulást”, és hogy „a nyilvántartásba vételi díjak összege és a hozzájárulások mértéke nem haladhatja meg a mezőgazdasági miniszternek a mezőgazdasági és élelmiszeripari orientációs és koordinációs főtanács véleményének beszerzését követően hozott határozatában megállapított plafont”.

14 A mezőgazdasági törvénykönyvnek az elismert termelői csoportok által fizetendő nyilvántartásba vételi díjakra és hozzájárulásokra vonatkozó R*553-5 cikke előírja, hogy „a nyilvántartásba vételi díjak összegét és a hozzájárulások mértékét, valamint megfizetésük módját a rendes közgyűlés határozza meg”.

15 A mezőgazdasági törvénykönyv R*553-6 cikke azt is rögzíti, hogy a „mezőgazdasági bizottságok minden tagjuktól nyilvántartásba vételi díjat szedhetnek, és az elismert termelői csoportoknak minősülő tagjaiktól az azok által a saját tagjaiktól beszedett hozzájárulásokból részesedésre jogosultak”, továbbá „a mezőgazdasági miniszter a mezőgazdasági és élelmiszeripari orientációs és koordinációs főtanács véleményének beszerzését követően meghatározhatja az egy bizottság által beszedhető hozzájárulások maximális összegét”.

16 A mezőgazdasági törvénykönyv R*553-7 cikkének első bekezdése kimondja, hogy „amennyiben egy engedélyezett mezőgazdasági bizottság az L.552-2 cikk alapján elérte a hatáskörébe tartozó termelők és csoportok számára előírt egy vagy több szabálynak a kerülete valamennyi termelőjére történő kiterjesztését, azon termelők, akikre e kiterjesztéssel vált kötelezővé e szabály, a mezőgazdasági miniszter határozatában megállapított feltételek mellett kötelesek a bizottság részére az R.553-2 cikk alapján meghatározott hozzájárulást részben vagy egészben megfizetni”.

– A hatósági felügyelet

17 A mezőgazdasági törvénykönyv R*553-10 cikke kimondja:

„A mezőgazdasági miniszter által az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok és az elismert termelői csoportok felett gyakorolt felügyelet különösen a következőkre terjed ki:

- e szervezetek ügyleteinek könyvelésére és szabályszerűségére;
- a kapott támogatások felhasználására, különösen pedig az állam, az önkormányzatok, a közjogi szervezetek és a vegyes tőkéjű társaságok által adható támogatások felhasználására;
- az L.551-1 és az L.552-1 cikk alapján elfogadott szabályoknak a termelői csoportok, a mezőgazdasági bizottságok és az azok hatáskörébe tartozó termelők és szervezetek általi alkalmazására, valamint a hatályos törvények és rendeletek alkalmazására, különösen pedig a csalások szankcionálása és a regularizáció terén elfogadott törvények és rendeletek alkalmazására”.

18 E célból a mezőgazdasági törvénykönyv R*553-13 cikke előírja, hogy „[a] mezőgazdasági minisztérium tisztviselői, akiket erre a mezőgazdasági miniszter feljogosít, beléphetnek az elismert termelői csoportok és az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok helyiségeibe”, és „ott valamennyi iratot, levelezést, illetve könyvelési vagy adminisztratív dokumentumot megismerhetik”. Ugyanígy az R* 553-14 cikk értelmében „[a] mezőgazdasági minisztérium tisztviselői és alkalmazottai, és különösen a csalással szemben és a minőségellenőrzési szervezeti egységek tisztviselői és alkalmazottai az érdekelt szervezetek meghatalmazottaival együttesen részt vesznek a csoportok és a mezőgazdasági bizottságok által elfogadott hatályos szabályoknak e szervezetek és a mezőgazdasági termelők általi betartásának ellenőrzésében”.

19 Végül a mezőgazdasági törvénykönyv R*553-16 cikke kimondja, hogy „[a] nyilvántartásba vételi díjakra és a hozzájárulásokra vonatkozó R.553-7 [cikk] alkalmazásának ellenőrzése az R.553-14 cikkben foglalt feltételeknek megfelelően történik”.

A jogvita alapját képező tényállás

20 Az Office national interprofessionnel des fruits, des légumes et de l'horticulture (Oniflor, a gyümölcs, zöldség és kertészeti ágazatokkal foglalkozó országos szakmaközi hivatal) a francia állam felügyelete alatt álló ipari és kereskedelmi jellegű közjogi szervezet, amelynek feladatai közé tartozik különösen a gyümölcs- és zöldségágazat gazdasági hatékonyságának növelése.

21 A mezőgazdasági bizottságok regionális szinten egyesítik egy adott ágazat mezőgazdasági termelői szervezeteit, amelyeket 1999-ig „mezőgazdasági termelői csoportoknak” hívtak, és tagjaik számára közös szabályokat állapítanak meg a termelés, a forgalomba hozatal, az árak és a kereskedelem vonatkozásában.

22 Egy panasz folytán eljárva az Európai Közösségek Bizottsága 2002. július 31-én tájékoztatás iránti kérelmet küldött a Francia Köztársaságnak a gyümölcs- és zöldségágazatban be nem jelentett támogatásokkal kapcsolatban, amelyeket az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok által kezelt és az Oniflor által finanszírozott működési alpból a mezőgazdasági termelői szervezetek számára kidolgozott kampánytervek keretében nyújtottak (a továbbiakban: szakmai hozzájárulás). E kampánytervek célja az átmeneti gyümölcs- és zöldségtúltermelés következményeinek enyhítése, a piaci árak közös, összehangolt megközelítés alapján történő szabályozása és az egyes ágazatok piachoz történő alkalmazkodását célzó strukturális intézkedések finanszírozása.

- 23 2002. október 21-én a Bizottság és a francia hatóságok képviselői megbeszélést tartottak, amelynek következtében ez utóbbiak 2002. december 26-án megerősítették, hogy 1992 és 2002 között valóban nyújtottak ilyen támogatásokat. A Bizottság 2003. április 16-án az említett támogatásokról teljes listát kért. A francia hatóságok e kérelemre 2003. július 22-én válaszoltak.
- 24 A Bizottság a 2005. július 20-án kelt levelében tájékoztatta a Francia Köztársaságot azon határozatáról, hogy megindítja az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást (a továbbiakban: az eljárást megindító határozat).
- 25 Az eljárást megindító határozatot az *Európai Unió Hivatalos Lapja* 2005. szeptember 22-i számában (HL C 233., 21. o.) tették közzé. A Bizottság felhívta az érdekelt feleket, hogy terjesszék elő a kampánytervek keretében végrehajtott, szóban forgó intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeiket (a továbbiakban: vitatott intézkedések).
- 26 A Bizottság a francia hatóságok észrevételeit e hatóságok 2005. október 4-i levelében kapta meg.
- 27 A Bizottság emellett a Fédération de l'organisation économique fruits et légumes (Fedecom, gyümölcs- és zöldségágazati szövetség) érdekelt féltől 2005. október 20-án kapott levelet, amelyben az leírta az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok összetételét, finanszírozásuk módját, valamint a szóban forgó támogatások nyújtásában betöltött szerepét, amely levelet 2005. december 1-jén továbbítottak a francia hatóságok részére. E hatóságok 2005. december 28-i levelükben, amelyben engedélyezték a 2002. december 26-i és 2003. július 22-i levelük Fedecom részére történő továbbítását és helyesbítették a 2002-ben nyújtott támogatások összegét, nem vitatták ezen információkat.
- 28 E hivatalos vizsgálati eljárás befejezését követően a Bizottság elfogadta a Franciaország által a gyümölcs- és zöldségágazatban végrehajtott „kampánytervekről” szóló, 2009. január 28-i C(2009) 203 végleges határozatot (HL L 127., 11. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat).
- 29 A megtámadott határozatban a kampányterv keretében a mezőgazdasági termelői szervezetek részére nyújtott támogatások állami támogatásnak minősülnek, amelyek jogellenesek és összeegyeztethetetlenek a közös piaccal. Elrendelte tehát, hogy a Francia Köztársaság e támogatást kamatokkal együtt térítse vissza a kedvezményezettekkel.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 30 A Törvényszék Hivatalához 2009. április 8-án benyújtott keresetlevelével a Francia Köztársaság előterjesztette a jelen keresetet.
- 31 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (hatodik tanács) az eljárás szóbeli szakaszának megnyitásáról határozott.
- 32 A felek szóbeli előterjesztéseit és a Törvényszék szóban feltett kérdéseire adott válaszait a 2012. április 23-i tárgyaláson hallgatták meg.
- 33 A Francia Köztársaság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot a vitatott intézkedések szakmai hozzájárulásokból finanszírozott részére vonatkozó részében;
  - másodlagosan teljes egészében semmisítse meg a megtámadott határozatot;
  - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

- 34 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a Francia Köztársaság kérelmét;
  - a Francia Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 35 Keresete alátámasztására a Francia Köztársaság két megsemmisítési jogalapra hivatkozik, amelyeket egyfelől az indokolási kötelezettség megsértésére, másfelől téves jogalkalmazásra alapít, amennyiben a Bizottság az érintett ágazat önkéntes hozzájárulásából finanszírozott intézkedéseket az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősítette.

Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított első jogalapról

- 36 A Francia Köztársaság álláspontja szerint a megtámadott határozat nem tartalmaz indokolást a szakmai hozzájárulásból finanszírozott vitatott intézkedésekre vonatkozó részében, mivel a Bizottságnak kifejezetten ki kell fejtenie érvelését, amennyiben, mint a jelen esetben is, nem egy állandó döntéshozatali gyakorlatot követ. A Bizottság többek között nem indokolta az állami támogatás minősítés önkéntes hozzájárulásból finanszírozott intézkedésekre történő kiterjesztését.
- 37 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelését, oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az uniós bíróság számára a jogszerűség vizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását, másrészt az érdekeltek számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését. Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, mivel nem csupán szövege, hanem egyben kontextusa, valamint a tárgyra vonatkozó jogszabályok összessége alapján kell eldönteni azt, hogy az indokolás megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek (a Bíróság C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1719. o.] 63. pontja és a Törvényszék T-238/09. sz., Sniace kontra Bizottság ügyben 2011. november 30-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 37. pontja).
- 38 Különösen a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekeltek által elé terjesztett minden érvet illetően. Elegendő, ha a határozat rendszerét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi érveket ismerteti (a Bíróság C-341/06. P. és C-342/06. P. sz., Chronopost és La Poste kontra UFEX és társai egyesített ügyekben 2008. július 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2008., I-4777. o.] 96. pontja, és a Törvényszék T-102/07. és T-120/07. sz., Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2010. március 3-án hozott ítéletének [EBHT 2010., II-585. o.] 180. pontja).
- 39 Végül az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az állandó döntéshozatali gyakorlatot követő bizottsági határozat összefoglaló jelleggel, például korábbi döntésekre hivatkozással is indokolható, amennyiben azonban a határozat lényegesen túllép a korábbi határozatok gyakorlatán, a Bizottság köteles érvelését kifejezett módon kifejteni (a Bíróság 73/74. sz., Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique és társai kontra Bizottság ügyben 1975. november 26-án hozott ítéletének [EBHT 1975., 1491. o.] 31. pontja, a C-295/07. P. sz., Bizottság kontra Département du Loiret ügyben 2008. december 11-én hozott ítéletének [EBHT 2008., I-9363. o.] 44. pontja, és a C-521/09. P. sz., Elf Aquitaine kontra Bizottság ügyben 2011. szeptember 29-én hozott ítéletének [EBHT 2011., I-8947. o.] 155. pontja).

- 40 Ezen elvek fényében kell tehát megvizsgálni a megtámadott határozat indokolásának elégtelenségére alapított jogalapot.
- 41 A jelen esetben a megtámadott határozatból kitűnik, hogy a Bizottságnak először kellett megvizsgálnia azt a kérdést, hogy az olyan intézkedések, amelyeket egyidejűleg állami forrásból és valamely ágazat szakmai szervezeteinek önkéntes hozzájárulásaiból finanszíroznak, állami támogatásnak minősülhetnek-e az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében. Ezért a Bizottságnak részletesen válaszolnia kellett a Francia Köztársaság által a közigazgatási eljárás során felhozott és a szakmai hozzájárulások állami forrásként történő minősítésére vonatkozó érvekre.
- 42 A megtámadott határozat (24)–(28) preambulumbekzdésében a Bizottság először is részletesen megvizsgálta a vitatott intézkedések finanszírozási mechanizmusát. E vonatkozásban megállapította, hogy ezen intézkedéseket a mezőgazdasági bizottságok által kezelt működési alpból finanszírozták, amely a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezéséről szóló, 1996. október 28-i 2200/96/EK rendelet 15. cikkében meghatározott, közösségi támogatásokra vonatkozó elvekkel megegyező elvek szerint működött abban a tekintetben, hogy az alap részben állami támogatásból, részben a társult termelőknek az értékesített gyümölcs- és zöldségmennyiség alapján megállapított pénzügyi hozzájárulásaiból tevődött össze úgy, hogy ez utóbbi hozzájárulások az alap teljes forrásainak 30–50%-át jelentették. A termelői szervezetek által fizetett hozzájárulások azonban pusztán önkéntes alapon működtek, azokat a hatóság nem tette kötelezővé. E hozzájárulások nem fizetésének következménye az volt, hogy a termelői szervezet nem részesülhetett állami támogatásban.
- 43 A megtámadott határozat (40) preambulumbekzdéséből emellett kitűnik, hogy a Francia Köztársaság a hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozattal kapcsolatos észrevételeit tartalmazó 2005. október 4-i levelében kifejtette, hogy a szakmabeliek által fizetett, és a „kampánytervek” finanszírozását célzó hozzájárulásokat nem lehet állami forrásként kezelni, mivel azokat önkéntes alapon fizették, a hatóságok azok fizetését nem terjesztették ki kötelező jelleggel valamennyi érintett termelői szervezetre, és az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok azokkal szabadon rendelkezettek.
- 44 A Bizottság a megtámadott határozat (43)–(62) preambulumbekzdésében vizsgálta, hogy a vitatott intézkedések állami támogatásnak minősíthetők-e az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében. Így a megtámadott határozat (52)–(56) preambulumbekzdésében a Bizottság kifejtette, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata (a Bíróság 78/76. sz. Steinike & Weinlig ügyben 1977. március 22-én hozott ítélete [EBHT 1977., 595. o.] és a 259/85. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1987. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 4393. o.] 23. pontja) értelmében annak vizsgálata során, hogy valamely támogatási program az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett támogatásnak minősül-e, a program részletes szabályait és hatásait kell figyelembe vennie, és hogy a szóban forgó hozzájárulások kötelező vagy önkéntes jellege ezen elv alkalmazása tekintetében irreleváns. A megtámadott határozat (57)–(61) preambulumbekzdésében emellett megvizsgálta az állami források fogalmával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot (a Bíróság C-345/02. sz., Pearle és társai ügyben 2004. július 15-én hozott ítélete [EBHT 2004., I-7139. o.], és a Törvényszék T-136/05. sz., Salvat Père & Fils és társai kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítélete [EBHT 2007., II-4063. o.]), és úgy ítélte meg, hogy az nem kérdőjelezi meg ezt az elvet. Végül a Bizottság a megtámadott határozat (61) preambulumbekzdésében hangsúlyozta, hogy a jelen esetben, jöllehet önkéntes hozzájárulásokról volt szó, erős állami ösztönzők működtek azok fizetésére. Ezért a megtámadott határozat (62) preambulumbekzdésében megállapította, hogy a vitatott intézkedések az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősülnek.
- 45 Önmagában az a körülmény, miszerint az az ítélkezési gyakorlat, amelyre a Bizottság a megtámadott határozatban utalt, kizárólag a kötelező hozzájárulásokra vonatkozik, nem elegendő annak megállapításához, hogy ez utóbbi indokolása elégtelen. Először is emlékeztetni kell arra, hogy az uniós bíróság korábban még nem vizsgálta, hogy az egyidejűleg állami forrásból és az adott szektorban tevékenykedő szakmabeliek által fizetett önkéntes hozzájárulásból finanszírozott intézkedések az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősülhetnek-e. Emellett a

Bizottság a megtámadott határozatban kifejtette, hogy azért vélte úgy, hogy a kötelező hozzájárulásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlat alkalmazandó a szóban forgó vitatott intézkedésekre, mert a jelen ügyben a hozzájárulások önkéntes jellege alapvetően pusztán látszólagosnak tekinthető, mivel a termelőket erősen ösztönözték azok fizetésére. Emellett az, hogy e magyarázatot a Bizottság a megtámadott határozat (61) preambulumbekkezdésében fejtette ki, és nem az (55) preambulumbekkezdést követően, a Francia Köztársaság állításával ellentétben nem rontja le a Bizottság által kifejtett érvelés kifejezett jellegét.

- 46 Ennélfogva a megtámadott határozat kellően világosan, kifejezetten és egyértelműen tartalmazza a Bizottság annak meghatározására vonatkozó érvelését, hogy az egyidejűleg állami forrásból és az adott szektorban tevékenykedő szakmabeliek által fizetett önkéntes hozzájárulásból finanszírozott intézkedések álláspontja szerint az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősülhetnek-e, így az lehetővé teszi egyrészt a Törvényszék számára a jogszerűség vizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását, másrészt az érdekelték számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését.
- 47 A fentiekből következik, hogy a megtámadott határozat indokolásának elégtelenségére alapított első jogalapot el kell utasítani.

Az érintett ágazat önkéntes hozzájárulásaiból finanszírozott intézkedések Bizottság általi, az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősítéséből eredő téves jogalkalmazásra alapított második jogalapról

- 48 A Francia Köztársaság álláspontja szerint a Bizottság tévesen alkalmazta a jogot, amikor az érintett ágazat önkéntes hozzájárulásaiból finanszírozott intézkedéseket az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősítette.

A közigazgatási szakaszban nem vitatott tényállási elemekkel kapcsolatos érvelés elfogadhatósága

- 49 A Bizottság mindenekelőtt azt állítja, hogy a Francia Köztársaság a Törvényszék előtt nem vitathatja a Fedecom által a 2005. október 20-i észrevételében a szakmai szervezeteknek, illetve az Oniflhornak a vitatott intézkedéseknek a szakmai hozzájárulásból álló része meghatározásában, valamint az ezen intézkedések végrehajtásában játszott szerepével kapcsolatban tett megjegyzéseket.
- 50 Álláspontja szerint először is a Francia Köztársaságnak ezt a jogalapot a téves jogalkalmazásra alapított jogalaptól függetlenül kellett volna előterjesztenie, mivel egy ténybeli tévedést, illetve egy nyilvánvaló értékelési hibát érint. Ugyanakkor a Francia Köztársaság beadványaiból kitűnik, hogy e tagállam e körülményeket az érintett ágazat önkéntes hozzájárulásaiból finanszírozott intézkedések Bizottság általi, az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősítéséből eredő téves jogalkalmazásra alapított jogalapot alátámasztó érvekként kívánta felhasználni.
- 51 A Bizottság másodszer úgy véli, hogy ezen érvek elfogadhatatlanok, mivel a Francia Köztársaság nem kifogásolta a Fedecom által a hivatalos vizsgálati eljárás keretében 2005. október 20-án benyújtott észrevételben előadott megjegyzéseket.
- 52 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Szerződés szabályaitól eltérve támogatásokat nyújtó vagy nyújtani kívánó tagállamot a részvételével zajló eljárásban a Bizottsággal való együttműködési kötelezettség terheli, amelynek értelmében köteles különösen valamennyi olyan adatot a Bizottság rendelkezésére bocsátani, amely lehetővé teszi ezen intézmény számára a kért eltérés feltételei teljesülésének ellenőrzését (a Bíróság C-364/90. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1993. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 1993., I-2097. o.] 20. pontja; a Törvényszék T-132/96. és T-143/96. sz., Freistaat Sachsen és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1999. december 15-én hozott ítéletének [EBHT 1999., II-3663. o.] 140. pontja, és a T-25/07. sz., Iride és Iride Energia kontra Bizottság ügyben

2009. február 11-én hozott ítéletének [EBHT 2009., II-245. o.] 100. pontja). Az állami támogatások tárgyában hozott határozat jogszerűségét így azokra az információkra tekintettel kell vizsgálni, amelyek a határozat meghozatalának időpontjában a Bizottság rendelkezésére állhattak (a Bíróság C-197/99. P. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2003. szeptember 11-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-8461. o.] 86. pontja; lásd ebben az értelemben a Bíróság 234/84. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 1986. július 10-én hozott ítéletének [EBHT 1986., 2263. o.] 16. pontját). Ebből következik, hogy mivel az állami támogatás fogalma olyan objektív helyzetre vonatkozik, amelyet a bizottsági határozat meghozatalának időpontjában értékelnek, az ebben az időpontban elvégzett értékeléseket kell figyelembe venni a fent említett bírósági felülvizsgálat során (a fent hivatkozott Chronopost és La Poste kontra UFX és társai ügyben hozott ítélet 144. pontja). Így az érintettek által előadott ellentétes információk hiányában a Bizottság jogosult azon, akár téves információk alapulvételére, amelyekkel a végleges határozat elfogadásának időpontjában rendelkezik, ha a szóban forgó ténybeli körülményeket illetően a Bizottság felszólította a tagállamot a szükséges információk rendelkezésére bocsátására (a Törvényszék T-318/00 sz., Freistaat Thüringen kontra Bizottság ügyben 2005. október 19-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-4179. o.] 88. pontja).

- 53 Az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 13. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseiből is kitűnik, hogy a jogellenes támogatásra vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárás befejezését követően a Bizottság a határozatot a rendelkezésre álló információk, így többek között a tagállam által a Bizottság tájékoztatáskérésére adott válaszban nyújtott információk alapján hozza meg.
- 54 A jelen ügyben a megtámadott határozatból kitűnik, hogy a Fedecom érdekelti minőségében 2005. október 20-án előterjesztette észrevételét, amelyben leírta többek között az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok összetételét, finanszírozásuk módját, valamint a szóban forgó támogatások nyújtásában betöltött szerepét, és hogy ezen észrevételt 2005. december 1-jén továbbították a francia hatóságok részére azzal a felszólítással, hogy arra egy hónapos határidőn belül tehetnek észrevételt. E hatóságok 2005. december 28-i levelükben, amelyben engedélyezték a 2002. december 26-i és 2003. július 22-i levelük Fedecom részére történő továbbítását és helyesbítették a 2002-ben nyújtott támogatások összegét, nem vitatták ezen információkat.
- 55 Márpedig a fenti 52. és 53. pontban hivatkozott elvekből következik, hogy a Francia Köztársaság nem vitathatja első alkalommal a bírósági szakaszban a valamely érdekelt fél által a közigazgatási szakaszban tett ténybeli észrevételek tartalmát, amennyiben azokat részére megküldték. Önmagában az a körülmény, hogy azért nem reagált ezen ténybeli észrevételekre, mert egyetértett a Fedecom kérelmeivel, nem elegendő a közigazgatási eljárás tényleges érvényesülése elvének megkerülésére.
- 56 Ezért a Francia Köztársaság azon érveit, amelyekkel vitatja a Fedecom által a 2005. október 20-i észrevételében a szakmai szervezeteknek, illetve az Oniflhornak a vitatott intézkedéseknek a szakmai hozzájárulásból álló része meghatározásában, valamint az ezen intézkedések végrehajtásában játszott szerepével kapcsolatban tett megjegyzéseit, mint elfogadhatatlanokat el kell utasítani.

Az állami források fogalmával kapcsolatos általános elvek

- 57 Emlékeztetni kell arra, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 58 Ahhoz, hogy az előnyöket e cikk értelmében támogatásnak lehessen minősíteni, azoknak egyrészt közvetlenül vagy közvetetten állami forrásból kell származniuk, másrészt pedig az államnak tulajdoníthatónak kell lenniük (a Bíróság C-303/88. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1991.

március 21-én hozott ítéletének [EBHT 1991., I-1433. o.] 11. pontja; a C-482/99. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 2002. május 16-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-4397. o.] 24. pontja és a C-126/01. sz. GEMO-ügyben 2003. november 20-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-13769. o.] 24. pontja).

- 59 Az EK 87. cikk (1) bekezdésének szövegéből kitűnik továbbá, hogy csak azok az előnyök tekintendők támogatásnak, amelyeket közvetlenül vagy közvetve állami forrásból nyújtanak. Az e rendelkezésben foglalt, „a tagállamok által” nyújtott támogatás és az „állami forrásból [...] nyújtott [...] támogatás” közötti megkülönböztetés ugyanis nem azt jelenti, hogy az állam által nyújtott valamennyi előny támogatásnak minősül, függetlenül attól, hogy állami eszközökből finanszírozzák-e, vagy sem, hanem e megkülönböztetésnek csak az a célja, hogy e fogalom vonatkozzon a közvetlenül az állam által, valamint az általa kijelölt vagy létrehozott köz- vagy magánszervezet által nyújtott előnyökre is (a Bíróság C-379/98. sz. PreussenElektra ügyben 2001. március 13-án hozott ítéletének [EBHT 2001., I-2099. o.] 58. pontja).
- 60 Emellett emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EK 87. cikk (1) bekezdése minden olyan pénzügyi eszközt magában foglal, amelyet a hatóságok ténylegesen felhasználhatnak vállalkozások támogatására, anélkül hogy jelentősége lenne annak, hogy ezen eszközök állandó jelleggel az állam vagyonaiba tartoznak-e, vagy sem. Következésképpen, még ha a szóban forgó intézkedésnek megfelelő összegek nincsenek is állandó jelleggel a hatóságok birtokában, azon tény, hogy folyamatosan állami ellenőrzés alatt maradnak, és így az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére állnak, elegendő ahhoz, hogy azokat állami forrásoknak minősítsék (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-83/98. P. sz., Franciaország kontra Ladbrooke Racing és Bizottság ügyben 2000. május 16-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-3271. o.] 50. pontját, és a fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben 2002. május 16-án hozott ítélet 37. pontját). Ezen felül az, hogy a források eredetileg magánjellegűek, szintén nem akadályozza annak, hogy azok az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami forrásnak minősüljenek (lásd ebben az értelemben a Törvényszék T-358/94. sz., Air France kontra Bizottság ügyben 1996. december 12-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-2109. o.] 63–65. pontját).
- 61 Az ítélkezési gyakorlat szerint önmagában az, hogy egy adott ágazat bizonyos gazdasági szereplői javára szóló támogatási programot részben vagy egészben a hatóság által előírt, és az érintett gazdasági szereplőktől beszedett hozzájárulásokból finanszíroznak, nem elegendő e program EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatás jellegének megszüntetéséhez (a Bíróság fent hivatkozott Steinike & Weinlig ügyben hozott ítéletének 22. pontja és a fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyben 1987. november 11-én hozott ítéletének 23. pontja; lásd ebben az értelemben a Bíróság 173/73. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1974. július 2-án hozott ítéletének [EBHT 1974., 709. o.] 27. és 35. pontját).
- 62 Ezzel szemben a Bíróság nem minősítette állami támogatásnak az egy közjogi szervezet által a kizárólag a szóban forgó intézkedés kedvezményezettjeinek minősülő gazdasági szereplőktől beszedett hozzájárulásokból álló pénzalapot, amely nem állt a hatóságok rendelkezésére, és amely a kizárólag az érintett gazdasági szereplők által meghatározott intézkedések finanszírozására szolgált (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Pearle és társai ügyben hozott ítélet 36–39. pontját).
- 63 Az állami források meglétének értékelése vonatkozásában releváns szempont tehát – azok eredetére való tekintet nélkül – a hatóság beavatkozásának mértéke a szóban forgó intézkedések, és azok finanszírozási módjának meghatározásába.
- 64 Önmagában az a körülmény, hogy az érintett gazdasági szereplőknek a szóban forgó intézkedések részleges finanszírozására szánt hozzájárulásai csak önkéntes jellegűek, azok nem kötelezők, nem elegendő ezen elv megkérdőjelezéséhez. A hatóságok ezen hozzájárulásokkal kapcsolatos beavatkozási jogkörének mértéke ugyanis akkor is nagy lehet, ha e hozzájárulások nem kötelező jellegűek.

- 65 A fenti megfontolásokból következik, hogy annak megítéléséhez, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta-e a jogot azzal, hogy a vitatott intézkedéseket az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősítette, a hatóságnak a szóban forgó intézkedések, és azok finanszírozási módjának meghatározásában játszott szerepét kell megvizsgálni.
- 66 A hatóságnak a szóban forgó intézkedések meghatározásában játszott szerepét illetően a Törvényszéknek átfogó értékelést kell végeznie, amelynek során nem tehet különbséget azok finanszírozási módja szerint, hiszen a köz- és a magánforrásból származó hozzájárulásokat egy közös működési alapba helyezték.

A kampányterv szabályainak vizsgálata

- 67 Mindenekelőtt a vitatott intézkedések szabályait kell megvizsgálni, és különösen az azok finanszírozására szánt köz- és magánjellegű hozzájárulások meghatározásának, illetve a felhasználási feltételeik meghatározásának módját.
- 68 Ami először is a vitatott intézkedések finanszírozására szánt köz- és magánjellegű hozzájárulások meghatározását illeti, az iratokból, többek között a Fedecom 2005. október 20-i leveléből kitűnik, hogy az Oniflhor, amely az állam felügyelete alatt álló ipari és kereskedelmi jellegű közjogi szervezet, egyoldalúan határozta meg az egyes kampánytervekhez rendelt összegeket és az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok egyes kampánytervekhez való hozzájárulásának összegét. E hozzájárulásokat az Oniflhor határozta meg a kedvezményezett termelők által ténylegesen forgalomba hozott gyümölcs és zöldség mennyisége vagy értéke egy bizonyos százalékanak előírásával, amit az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok szedtek be az egyes termékek nemzeti szekciójától, majd azokat továbbadták az Oniflhornak. Ez utóbbi aztán ezen összegeket kipótolta egy, a teljes támogatási összeg 50–70%-át kitevő állami támogatással. Amennyiben a termelők nem fizették meg a szakmai hozzájárulást, az Oniflhor által nyújtott támogatásokat nem fizették ki az érintett termelő részére, hanem azokat a mezőgazdasági bizottságoknál zárolták, amelyek azokat kötelesek voltak visszafizetni az Oniflhor részére.
- 69 Az engedélyezett mezőgazdasági tanácsok által beszedett egyéb hozzájárulásokkal szemben, ezek nem voltak kötelező jellegűek, amint azt bizonyítja az is, hogy egyes termelői szervezetek megtagadták a fizetésüket. E hozzájárulások ezért nem tartozhattak a mezőgazdasági törvénykönyv kötelező hozzájárulásokat szabályozó rendelkezéseinek hatálya alá.
- 70 A mezőgazdasági törvénykönyv R*553-2 és R*553-6 cikkéből ugyanis kitűnik, hogy azok csak a termelők által az elismert termelői csoportok, illetve az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok részére fizetett nyilvántartásba-vételi díjakra és működési hozzájárulásokra vonatkoznak. A Francia Köztársaság ezért nem hivatkozhat az e nyilvántartásba-vételi díjaknak és e hozzájárulásoknak az elismert termelői csoportok általi elfogadásának a mezőgazdasági törvénykönyv R*553-5 cikkében meghatározott szabályaira.
- 71 Emellett a mezőgazdasági törvénykönyv R*553-7 cikke, amely előírja, hogy amennyiben egy engedélyezett mezőgazdasági bizottság elérte a hatáskörébe tartozó termelők és csoportok számára előírt egy vagy több szabálynak a kerülete valamennyi termelőjére történő kiterjesztését, azon termelők, akikre e kiterjesztéssel vált kötelezővé e szabály, a mezőgazdasági miniszter határozatában megállapított feltételek mellett kötelesek a bizottság részére a forgalomba hozott termékmennyiség alapján meghatározott hozzájárulást részben vagy egészben megfizetni, nem alkalmazandó a kampánytervek finanszírozására szánt hozzájárulásokra. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint jogellenesnek minősül a nem tag termelők számára előírt minden olyan kötelezettség, amely valamely termelői szervezet által létrehozott alap finanszírozására irányul,

amennyiben ezen szervezet olyan tevékenységek finanszírozását célozza, amelyek maguk is a közösségi joggal ellentétesnek minősülnek (a Bíróság 218/85. sz. Cerafel-ügyben 1986. november 25-én hozott ítéletének [EBHT 1986., I-3513. o.] 22. pontja).

- 72 Egyébiránt a Francia Köztársaság nem hivatkozhat a 2200/96 rendelet 15. cikkének a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezésére vonatkozó rendelkezéseire. Ugyanis, jóllehet az e rendelkezés keretében végrehajtott operatív programoknak a kampánytervekkel közös jellemzője volt, hogy azokat a hatóságok, és a forgalomba hozott gyümölcs és zöldség mennyisége vagy értéke alapján meghatározott mértékű hozzájárulásokból a termelői csoportok közösen finanszírozták, nem vitás, hogy e rendelkezések a vitatott intézkedésekre nem, csak a gyümölcs- és zöldségpiac közös szervezése keretében elfogadott intézkedésekre alkalmazandók.
- 73 Végül a Francia Köztársaság egyébként sem nyújtott be arra vonatkozó bizonyítékot, hogy a termelők által fizetett hozzájárulások összegét ez utóbbiak határozták meg.
- 74 A fentiek összességéből következik, hogy az Oniflhor egyoldalúan határozta meg az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok által fizetett hozzájárulások összegét, valamint a kampánytervekhez rendelt főösszegeket.
- 75 Másodszer a vitatott intézkedések tartalmának és végrehajtásuk szabályainak meghatározását illetően az iratokból, és többek között a Fedecom 2005. október 20-i levelében közölt információkból kitűnik, hogy a vitatott intézkedéseket az Oniflhor határozta meg az igazgatójának, valamint az állami felügyelőjének a pecsétjével ellátott határozatban, és az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok nem vettek részt azok előkészítésében, és nem rendelkeztek mérlegelési mozgásterrel azok végrehajtása tekintetében.
- 76 A Francia Köztársaság ugyanakkor úgy véli, hogy az Oniflhor határozatainak nem volt más tárgya, mint határozatba foglalni a szakmabeliek és a hatóságok által vállalt hozzájárulások mértékét.
- 77 Álláspontja szerint tehát a vitatott intézkedéseket kizárólag a szakmabeliek határozták meg és hajtották végre, és az Oniflhor beavatkozása pusztán a szakmabeliek által hozott határozatok végrehajtására és a finanszírozásukban való részvételre korlátozódott. Érvelését két iratra alapítja, amelyeket először a válaszban nyújtott be, és amelyek a mezőgazdasági bizottságoknak a kampánytervekkel kapcsolatos kezdeményező szerepének bizonyítását célozzák. Ugyanakkor a fenti 55. pontból következik, hogy a Francia Köztársaság nem vitathatja első alkalommal a bírósági szakaszban a valamely érdekelt fél által a közigazgatási szakaszban tett észrevételek valóságtartalmát, amennyiben azokat részére megküldték, és korábban nem vitatta azok tartalmát.
- 78 Mindenesetre hangsúlyozni kell, hogy ezen levelek, amelyeket két engedélyezett mezőgazdasági bizottság nemzeti szekciója címzett az Oniflhornak 2001-ben, csak azt bizonyítják, hogy a jogsértés időszakában az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok két alkalommal javaslatokat tettek az Oniflhornak a kampánytervek keretében elfogadandó intézkedésekre. Ugyanakkor e levelek nem kérdőjelezték meg a Fedecom által a 2005. október 20-i észrevételében előadott információkat, amelyek szerint az engedélyezett mezőgazdasági bizottságoknak nem volt hatásköre a kampánytervek keretében elfogadandó intézkedések meghatározására, amely az Oniflhor kizárólagos hatáskörébe tartozott.
- 79 Emellett hangsúlyozni kell, hogy a Francia Köztársaság a beadványaiban elismerte, hogy az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok kötelesek voltak a kampánytervek keretében elfogadott intézkedéseket az Oniflhor igazgatójának határozatában meghatározottak szerint alkalmazni. Az, hogy e körülményt az Oniflhornak az említett intézkedések finanszírozásában való részvétele magyarázza, irreleváns az ezen intézkedések végrehajtása felett gyakorolt hatósági felügyelet mértékének megítélés szempontjából.

- 80 Végül a Francia Köztársaság kifejti, hogy a fent hivatkozott Air France kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (65. pont) alapjául szolgáló ügy tárgyát képező helyzettel ellentétben az Oniflhor nem rendelkezhetett szabadon a szakmabeliek által fizetett hozzájárulásokkal, hiszen azokat az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok kezelték. Ugyanakkor a bíróságnak a fenti 60. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatából következik, hogy még ha a szóban forgó összegek nincsenek is állandó jelleggel a hatóságok birtokában, azon tény, hogy folyamatosan állami ellenőrzés alatt maradnak, és így az illetékes nemzeti hatóságok rendelkezésére állnak, elegendő ahhoz, hogy azokat állami forrásoknak minősítsék.
- 81 Márpedig a jelen esetben az állam a vitatott intézkedések végrehajtásának meghatározása vonatkozásában gyakorolt döntő befolyásán keresztül teljes mértékben képes volt az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok rendelkezésére álló források felhasználásának oly módon történő irányítására, hogy adott esetben egyes termelők számára különös előnyöket biztosítsanak.
- 82 Az ugyanis megállapításra került, hogy az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok semmilyen mérlegelési mozgástérrel nem rendelkeztek az Oniflhor által meghatározott intézkedések alkalmazásában.
- 83 Emellett a mezőgazdasági törvénykönyv több rendelkezéséből kitűnik, hogy a hatóság beható és folyamatos felügyeleti jogkörrel rendelkezett a szóban forgó összegek vonatkozásában. A mezőgazdasági törvénykönyv R*553-10 cikke szerint ugyanis a mezőgazdasági miniszter által az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok felett gyakorolt felügyelet többek között e szervezetek ügyleteinek könyvelésére és szabályszerűségére, valamint az általuk kapott állami támogatások felhasználására terjed ki. E célból a R*553-13 cikk előírja, hogy a mezőgazdasági minisztérium tisztviselői, akiket erre a mezőgazdasági miniszter feljogosít, beléphetnek az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok helyiségeibe, és ott valamennyi iratot, levelezést, illetve könyvelési vagy adminisztratív dokumentumot megismerhetnek.
- 84 Végül hangsúlyozni kell az államnak az engedélyezett mezőgazdasági bizottságokban betöltött meghatározó szerepét, amelyekben a regionális prefektus útján képviselteti magát. A mezőgazdasági törvénykönyv rendelkezéseiből ugyanis kitűnik, hogy az annak az R*552-1 cikke szerint a mezőgazdasági bizottságok által a mezőgazdasági minisztériumba benyújtott engedély iránti kérelemhez ugyanezen törvénykönyv R*552-2 cikke értelmében csatolni kell bizonyos iratokat, mint a „bizottság alapszabálya”, amelynek tartalmaznia kell azt a kikötést, hogy „[a] bizottság által elfogadott szabályok csak a mezőgazdasági miniszter jóváhagyását követően alkalmazhatók”, „[a] bizottság által a tagjainak adott esetben nyújtható támogatások jellegét és formáját leíró nyilatkozat” és „[a] bizottság által az L.552-1 cikk rendelkezéseinek megfelelően elfogadott szabályok szövege”. A mezőgazdasági törvénykönyv R.552-10 cikke értelmében az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok csak a mezőgazdasági miniszter kifejezett jóváhagyásával állapíthatnak meg új szabályokat vagy módosíthatnak már jóváhagyott szabályokat. A mezőgazdasági törvénykönyv R.552-11 cikke előírja továbbá, hogy a mezőgazdasági miniszter valamennyi engedélyezett mezőgazdasági bizottságba egy tagot delegál, aki szakmai tanácsadói feladatot lát el a bizottságban, és részt vehet, illetve a mezőgazdasági miniszter által megállapított szabályok szerint képviseltetheti magát az igazgatótanács és a közgyűlés ülésein, a helyszínen betekinthet a bizottság vagy annak szervei tevékenységével kapcsolatos minden iratba és dokumentumba, vagy azok megküldését kérheti, továbbá őt az igazgatótanács és a közgyűlés valamennyi határozatáról rendszeresen tájékoztatni kell. Emellett az államnak a gyümölcs- és zöldségágazatban működő mezőgazdasági bizottságokban való képviseletének szabályairól szóló 2000. október 30-i mezőgazdasági miniszteri rendelet (a JORF 2000. november 15-i száma, 18079. o.) 1. cikke előírja, hogy a régiós prefektus vagy annak képviselője jogosult az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok irányító szerveinek minden döntéshozó ülésén részt venni, és valamennyi e körben hozott határozatot és jegyzőkönyvet meg kell küldeni a részére. Ugyanezen rendelet 2. cikke az állami képviselő feladatává teszi annak ellenőrzését – szükség esetén az Oniflhor segítségével –, hogy a bizottságok a törvényben és rendeletben meghatározott iránymutatásoknak megfelelően gyakorolják hatásköreiket, és előírja hogy ennek érdekében a bizottságok irányító

szerveinek, adott esetben a közgyűlésnek, illetve az igazgatótanácsnak a határozatait, továbbá a megkötött megállapodásokat azok végrehajtása előtt láttamozza, amennyiben ezen aktusok kötelezettségeket írnak elő a bizottság tagjai számára, vagy amennyiben – a termelési ágazat működése vagy befektetései terén – az állami vagy a közösségi közpénzek felhasználásának módját határozzák meg. E határozatok csak a láttamozást követően végrehajthatók.

- 85 A Francia Köztársaság elismerte az államnak ezt az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok működésében betöltött fontos szerepét. Az állam bizottságokban való részvételének értékelése szempontjából irreleváns az, hogy e szerep az említett bizottságok azon lehetőségével magyarázható, hogy szabályaikat kötelezővé tegyék az érintett régió valamennyi termelője számára.
- 86 A Francia Köztársaság egyébiránt azt állítja, hogy noha a régiós prefektus képviselője részt vesz a mezőgazdasági bizottság irányító szerveinek ülésein, nem vesz részt az e szerv által elfogadott határozatok meghozatalában. A 2000. október 30-i mezőgazdasági miniszteri rendelet 2. cikkének fent hivatkozott rendelkezéseiből ugyanakkor kitűnik, hogy a bizottságok irányító szerveinek határozatai, valamint a közpénzek felhasználásának módját meghatározó megállapodások csak a régiós prefektus vagy képviselőjének láttamozásával ellátva végrehajthatók.
- 87 A fenti megfontolásokból az következik, hogy az Oniflor egyoldalúan határozta meg a kampánytervekből finanszírozott intézkedéseket, valamint végrehajtásuk módját, és az engedélyezett mezőgazdasági bizottságok, jóllehet ők kezelték az ezen intézkedések finanszírozását szolgáló működési alapokat, nem rendelkeztek mérlegelési mozgástérrel azok alkalmazása vonatkozásában.
- 88 Végeredményben meg kell állapítani, hogy a vitatott intézkedéseket és azok finanszírozási módját az Oniflor határozta meg, amely az állam felügyelete alatt álló ipari és kereskedelmi jellegű közjogi szervezet. Az intézkedések kedvezményezettjei ezzel szemben csak arról dönthettek, hogy az Oniflor által így meghatározott rendszerben részt vesznek-e, vagy sem, azáltal hogy elfogadták vagy megtagadták az Oniflor által meghatározott szakmai hozzájárulás fizetését. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a vitatott intézkedések az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásoknak minősülnek.
- 89 Következésképpen az állami források fogalmával kapcsolatos téves jogalkalmazásra alapított második jogalapot, és így a keresetet is teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 90 A Törvényszék eljárási szabályzata 87. cikkének 2. §-a alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- 91 Mivel a Francia Köztársaság pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (hatodik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) A Törvényszék a Francia Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Kanninen

Wahl

Soldevila Fragoso

Kihirdetve Luxembourgban, a 2012. szeptember 27-i nyilvános ülésen.

Aláírások